

ANDEGAWENKA

Nr 11/12 (7)

Gazetka Szkoły Podstawowej Nr 2 im. Świętej Jadwigi Królowej w Kaszowie

*Cóż to za Pani dumnie tak kroczy
i zaszyronione przymyka oczy?
W długą i białą suknię ubrana,
srebrzyste włosy ma owa dama.
Lodowe ciało ma i spojrzenie
i bardzo chłodne usposobienie.
Mrozem na szybach wzory maluje,
śnieżnego puchu wciąż nasypuje.
Na soplach dźwięczną melodię gra,
do snu utula zmęczony świat...*

Zofia Socha

Drodzy Czytelnicy!

W tej pięknej, zimowej scenerii zapraszamy Was do lektury świątecznego wydania *Andegawenki*. W numerze wracamy myślami do najbardziej interesujących wydarzeń, jakie miały miejsce w naszej szkole w listopadzie i grudniu: ślubowania uczniów klas pierwszych, koncertu z okazji Narodowego Święta Niepodległości oraz konkursu „Kocham Polskę”. Piszemy o szkolnym wolontariacie i konkursie „Miś z odzysku”. Zdajemy relację ze szkolnych mikołajek i wizyty w krakowskim Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt. Ponadto zdradzamy, w jaki sposób powstają płatki śniegu, kto tak naprawdę roznosi prezenty, jak obchodzi się święta w innych krajach i jak wyglądały one dawniej. W cyklu „Nauczyciel pod lupą” czeka na Was rozmowa z panią Dorotą Tatarą. Pasjonatom przyrody polecamy artykuł o reniferach. W dziale literackim prezentujemy komiks, opowiadanie o świętach w krainie Lego, zimowy wiersz, wywiad z Mikołajkiem, a także zamieszczamy recenzje książek idealnych na zimowe wieczory. Serdecznie zapraszamy do lektury!

Redakcja

W TYM NUMERZE

- 3 Anna Wąsik
Ślubowanie klas pierwszych
- 4 Adrianna Kuć
Śpiewamy dla Niepodległej
- 5 Zofia Socha
Miś z odzysku
- 6 Anna Wąsik
Szkolny wolontariat
- 8 Antonina Pająk, Zofia Socha
W schronisku dla zwierząt
- 11 Antonina Pająk
Mikołajki w naszej szkole
- 11 Antoni Chyrc
Wyjątkowy dzień w Wieliczce
- 12 Zofia Socha
Uwolnić Poly
- 13 Anna Wąsik
Konkurs „Kocham Polskę”
- 14 Antonina Pająk
Wigilia sto lat temu
- 14 Anna Steczko
Pachnące choinki
- 15 Zuzanna Majcherkiewicz
Święta na świecie
- 15 Adam Majcherkiewicz
Jak powstają płatki śniegu
- 16 Lena Płoskoń
Kto naprawdę przynosi prezenty
- 17 Adam Majcherkiewicz
Renifer
- 18 Zofia Socha
Radość dawania
- 19 Adam Majcherkiewicz
Mikołaj z krainy Lego
- 19 Zofia Socha
Zima do zabawy woła
- 20 Alicja Motyka
Wywiad z Mikołajkiem
- 21 Zuzanna Majcherkiewicz
Gwiazdkowy prosiaczek
- 21 Alicja Motyka
Mikołajek. Święta są strasznie fajne.
- 22 Alicja Motyka
Wywiad z... panią Tatařą

REDAKCJA

Antoni Chyrc (kl. III)
Stanisław Grzesiak (kl. VII)
Adrianna Kuć (kl. V)
Adam Majcherkiewicz (kl. III)
Zuzanna Majcherkiewicz (kl. V)
Alicja Motyka (kl. IV)
Anita Mroszczak (kl. VIII)
Antonina Pająk (kl. V)
Lena Płoskoń (kl. III)
Zofia Socha (kl. V)
Anna Steczko (kl. III)
Anna Wąsik (kl. VII)

OPIEKUN REDAKCJI

Małgorzata Wróblewska

KONTAKT

redakcja.andegawenka@gmail.com

Anna Wąsik

Ślubowanie klas pierwszych

9 listopada w naszej szkole odbyło się ślubowanie uczniów klasy I. Uroczystość rozpoczęła się od powitalnych przemówień wygłoszonych przez Panią Dyrektorkę, wychowawczynię klasy I – Panią Dorotę Tatarę oraz przewodniczącą szkoły. Potem nadszedł czas na występy pierwszaków. Każde dziecko przedstawiło się i pokazało swój własnoręcznie namalowany portret. Dzieci zaprezentowały też swoje umiejętności sceniczne, recytując wierszyki, śpiewając piosenki i tańcząc z białymi i czerwonymi chustkami.

Po części artystycznej wszedł poczet sztandarowy i wszyscy zaśpiewali hymn Polski. Następnie Pani Dyrektorka dużym ołówkiem symbolicznie pasowała na ucznia każdego pierwszoklasistę.

Po tym doniosłym momencie pełnoprawni od tej pory uczniowie zostali obdarowani upominkami ufundowanymi przez szkołę, rodziców oraz sołtysa wsi Kaszów. Na końcu dzieci zaprosiły rodziców do wspólnej zabawy.

Ślubowanie pierwszoklasistów to bardzo ważne wydarzenie dla naszej szkoły. Cieszymy się, że nasza społeczność powiększyła się o jedenaście uśmiechniętych osób.

Drodzy Pierwszoklasiści!

Serdecznie witamy Was w gronie uczniów! Życzymy Wam sukcesów w nauce oraz wielu szczęśliwych chwil w naszej szkole!

Adrianna Kuć

Śpiewamy dla Niepodległej

16 listopada 2022 roku o godzinie 11.00 w naszej szkole odbył się apel z okazji odzyskania przez Polskę niepodległości. Uroczystość rozpoczęła się od zaśpiewania przez uczniów i nauczycieli hymnu Polski. Następnie uczennice klasy V, Anna Bulda i Antonina Poręba, przypomniały nam, co dokładnie oznacza słowo niepodległość, kiedy i w jakich okolicznościach odebrano nam wolność i w jaki sposób udało się ją odzyskać.

Po pierwszym wstępie uczennica klasy VII - Milena Skowronek wyrecytowała wiersz pt. „Pożegnanie ludu”. Następnie Hania Klima z klasy VI zaśpiewała piosenkę pt. „Rota”. Po każdej odśpiewanej pieśni patriotycznej i wierszu Ania i Tosia przedstawiały kolejny fragment historii odzyskania niepodległości. Usłyszeliśmy pieśń „Bartoszu” w wykonaniu chóru oraz „Piechotę” zaśpiewaną przez klasę VI, po czym Ania wróciła pamięcią do roku 1830, kiedy to w noc listopadową młodzi ruszyli do boju pod dowództwem Piotra Wysockiego, budząc tym nadzieje Polaków. Po tych słowach w tle popłynęły dźwięki „Warszawianki”.

Kolejną piosenkę pt. „Przybyli ułani” wykonała klasa IV. W opowieściach dziewczyn był już rok 1863 i klęska kolejnego powstania, tym razem styczniowego. „Pomimo wielu niepowodzeń, Polacy nigdy nie tracili nadziei” – powiedziała Ania, po czym chór zaśpiewał piosenkę pt. „Miejcie nadzieję”.

W roku 1914 zaborcze państwa – Rosja, Austria i Prusy – zaczęły wojnę między sobą. Podczas pierwszej wojny

światowej Polacy musieli walczyć w szeregach wrogich sobie armii – przypomniła Tosia, po czym Ania odczytała wiersz pt. „Ta, co nie zginęła”. Klasa V zaśpiewała piosenkę „Wojenko, wojenko”, a klasa VII – „O mój rozmarynie”.

Powoli zbliżaliśmy się do końca. Mieliśmy rok 1918, słyszeliśmy o Polakach walczących pod wieloma sztandarami i wieloma rozkazami, których jednak łączyła wiara w zwycięstwo oraz w wolną Polskę. Ania Waśnik z klasy VII zaśpiewała bardzo piękną i wzruszającą piosenkę pt. „Rozkwitały pąki białych róż”.

Wreszcie nadszedł czas na najważniejszą datę – 11 listopada 1918 roku, gdy nasz kraj znów stał się wolny. Damian Bieniek z klasy V wyrecytował wiersz pt. „Polsko, nie jesteś Ty już niewolnicą”, a uczniowie klasy IV zaprezentowali piękny taniec z szarfami. Na sam koniec chór zaśpiewał piosenkę pt. „Kocham Cię, Polsko”.

Uroczystość przygotowana przez panią Martę Piętak – nauczycielkę muzyki – trwała około 45 minut. Był to niezwykle wzruszający czas, który pozwolił nam wrócić do bardzo ważnej części naszej historii.

Zofia Socha

Miś z odzysku

W listopadzie w naszej szkole zorganizowany został konkurs plastyczny dla oddziału przedszkolnego oraz klas I-III. Uczestnicy konkursu mieli wykonać misia z ekologicznych materiałów, które można poddać recyklingowi.

Zebrano 32 prace, które zachwycaly kreatywnością, a niektóre misie posiadały piękne i interesujące nakrycia głowy.

Część prac została przekazana do dalszego etapu konkursu, który odbędzie się w Miejskim Ośrodku Kultury, Sportu i Rekreacji w Chrzanowie. Trzymamy mocno kciuki za młodych artystów z naszej szkoły.

Anna Wąsik

Szkolny wolontariat

W tym roku powstało w naszej szkole Koło Wolontariatu. Do pracy w nim zgłosiło się wielu chętnych uczniów z klas IV- VIII. Opiekunkami Koła są panie: Katarzyna Banaś, Anna Brzegowy oraz Małgorzata Wróblewska.

Na czym polega idea wolontariatu?

Na początku warto przybliżyć jego najważniejsze założenia. Wolontariat to bezpłatne, świadome i dobrowolne działanie na rzecz innych, które wykracza poza więzi rodzinne, przyjacielskie czy koleżeńskie. Inaczej mówiąc, wolontariusze to osoby, które niosą bezinteresownie pomoc tam, gdzie jest ona potrzebna. Poprzez pracę w wolontariacie możemy nauczyć się wrażliwości, empatii, życzliwości i otwartości na problemy innych ludzi. W naszej szkole odbyło się już kilka akcji wolontariackich.

W ramach akcji udało się zebrać 275 zł 85 gr, ponad 53 kg karmy dla psów, ponad 10 kg karmy dla kotów, a także koce, ręczniki i zabawki dla zwierząt. Wolontariuszami odpowiedzialnymi za akcję byli: Jakub Fajto, Szymon Fajto, Hanna Klima, Przemysław Skowronek i Radosław Żmuda. Dary do schroniska zawieźli Krzysz z przedszkola i Antek z klasy III z tatą.

Akcje wolontariackie w naszej szkole

Podaj łapę – zbiórka karmy i akcesoriów dla podopiecznych Krakowskiego Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami. Zbiórka trwała od 17 października do 28 listopada. Wolontariusze przygotowali plakaty informujące o celu zbiórki. Do wzięcia udziału w akcji zachęcały psy i koty znane z popkultury. Hania z klasy VI zaprojektowała także pomysłowe skarbonki w kształcie bud psa, do których zbierano datki.

Dzieci (zdrowe) dzieciom (chorym) – akcja charytatywna na rzecz Fundacji Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Krakowie. Koło zorganizowało zbiórkę środków finansowych na paczki mikołajkowe i sprzęt medyczny dla chorych dzieci ze szpitala w Prokocimiu. Nad przebiegiem zbiórki czuwały uczennice klasy VII: Anna Wąsik, Milena Skowronek, Wiktoria Gaweł i Oliwia Jazgar. Do tej akcji dołączyła także szkolna Rada Rodziców, która przeprowadziła zbiórkę przyborów plastycznych, zabawek i innych rzeczy potrzebnych dzieciom na oddziałach szpitala w Prokocimiu.

Światło dla Izium – akcja, która miała na celu zebranie świec, zapalek i zniczy dla dzieci na Ukrainie, które przez trwającą tam wojnę żyją bez prądu w bardzo złych warunkach. Zbiórka miała miejsce w terminie 14-18 listopada.

Adopcja Serca dla dziecka z Afryki. Nasza szkoła wspiera co roku finansowo edukację jednego dziecka z Afryki. Również na ten cel została przeprowadzona zbiórka pieniężna.

Kiermasz świąteczny. Było to zadanie, które poprzez szereg przygotowań jednoczyli uczniowie, rodziców i nauczycieli. Wszyscy włączyli się w tworzenie świątecznych ozdób, stroików, kartek i oczywiście pierniczek. Dochód z ich sprzedaży zostanie przeznaczony na zakup zabawek i pomocy naukowych dla dzieci z naszej szkoły.

Wolontariusze prowadzili sprzedaż w trzech miejscach: na szkolnym korytarzu, przy kaplicy na Wyźrale oraz pod kościołem w Kaszowie. Kiermasz cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem. Szczegóły z zakończenia tej akcji podamy w następnym numerze naszej gazetki.

Koło Wolontariatu ma w planach jeszcze kilka dobroczynnych przedsięwzięć w tym roku szkolnym, ale już teraz pragnie z całego serca podziękować wszystkim darczyńcom wspierającym szkolne akcje. Pamiętajcie, że okazane dobro zawsze do nas wraca ze zdwojoną siłą.

Antonina Pająk, Zofia Socha

W schronisku dla zwierząt

W listopadzie w ramach akcji wolontariatu „Podaj łapę” zbieraliśmy dary dla bezdomnych zwierząt w Krakowie. Tym razem nasza redakcja udała się do schroniska, aby przeprowadzić wywiad z pracownikiem Krakowskiego Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami – panią Dominiką Woźniak.

Od ilu lat istnieje schronisko w Krakowie?

Schronisko powstało w 1994 r., ma zatem 28 lat.

Ile zwierząt przebywa obecnie w schronisku?

Obecnie mamy 326 psów oraz 281 kotów. To dobry wynik, bywało o wiele więcej bezdomnych zwierząt.

Czy wszystkie zwierzęta są przyjmowane do schroniska?

Do schroniska przyjmowane są: psy, koty, gołębie, zwierzęta hodowlane (np. króliki) i małe domowe zwierzątka (np. świnki morskie). Do naszego schroniska trafić mogą jednak zwierzęta wyłącznie z terenu Krakowa.

Jak często zwierzęta trafiają do schroniska i jak często je opuszczają?

Nie ma na to reguły. Są dni, że nie przybywa żadne zwierzę i żadne nie odchodzi. Są dni, kiedy więcej jest przybyłych niż opuszczających lub odwrotnie. Albo dni, gdy zwierzęta są tylko oddawane bądź tylko adoptowane.

A jak długo tu przebywają?

Również nie ma reguły. Zależy jaka jest potrzeba i jak szybko zostaną adoptowane. Czy się komuś spodoba i skradną jego serce.

W jakim stanie zdrowotnym są te zwierzęta?

Bardzo różnie. Niektóre przybywają tu zdrowe i zadbane, inne chore lub skrzywdzone. Wszystkim potrzebującym zwierzętom jak najszybciej udzielana jest pomoc. Mają one zapewnioną opiekę medyczną.

Jak zwierzę zachowuje się po przybyciu do schroniska?

To zależy od zwierzęcia. Jaki pies, takie emocje. Tak jak w szkole są różne dzieci, o różnym usposobieniu, tak i tu są różne zwierzęta. Jedne są zaniepokojone, wystraszone, inne ciekawe, bywają też takie, które cieszą się na widok pracujących tu ludzi.

Z jakich powodów ludzie oddają zwierzęta do schroniska?

Ilu ludzi, tyle powodów... Z braku pieniędzy, z powodu wyjazdu, ponieważ pies

kogoś pogryzł, zwierzę jest zbyt łagodne lub zbyt agresywne, za żywiołowe, za spokojne...

Dlaczego decydując się na zwierzę, warto zabrać je ze schroniska?

Ponieważ takie zwierzę będzie bardzo wdzięczne i odwzajemni się za okazane dobro całym sobą, a w nowego właściciela będzie wpatrzona jak w obrazek.

Czy każdy może zabrać zwierzę ze schroniska?

Nie każdy. Przede wszystkim trzeba mieć ukończone 18 lat i mieć możliwość zapewnienia zwierzęciu odpowied-

nich warunków. Przed adopcją wypełnia się ankietę, która jest później analizowana. Zwierzę nie może też trafić dalej aniżeli do 60 km, ponieważ odbywają się później kontrole, jak zwierzę odnalazło się w nowym miejscu.

Czy adopcja jest płatna?

Nie. Można jednak złożyć dobrowolny datek na rzecz schroniska. Oddanie również jest bezpłatne, trzeba natomiast zrzec się zwierzęcia.

W jaki sposób można zostać wolontariuszem w schronisku?

Aby zostać wolontariuszem należy mieć ukończone 16 lat oraz posiadać zgodę rodziców. Wolontariusz zajmuje się przede wszystkim socjalizacją zwierząt, czyli spędza z nimi czas, wyprowadza na spacer, przyzwyczajając do obroży...

W jaki sposób osoby w naszym wieku mogą pomóc zwierzętom w schronisku?

Poprzez różnego rodzaju zbiórki na rzecz schroniska i ich promocje w lokalnym środowisku (szkoła, rodzina).

Czy zwierzęta każdego dnia wyprowadzane są na spacer?

Staramy się, aby tak było. Jednak przy złych warunkach atmosferycznych najczęściej zostają w boksach.

Czy my możemy dziś wyprowadzić psa na spacer?

Niestety. Nie ma takiej możliwości. Robią to wyłącznie pracownicy i wolontariusze o określonych porach.

Jak w schronisku obchodzone są święta? Np. Boże Narodzenie?

Dzień wygląda tak samo jak każdy inny. Choć zdarza się, że jakaś dobra dusza przybędzie i rozda zwierzętom np. świąteczne łakocie czy zabawki.

Jak wygląda dzień pracownika schroniska?

To zależy od tego, jaką pełni funkcję. W schronisku pracuje kilka grup. Pielęgniarze przychodzą rano, karmią zwierzęta, podają leki oraz sprzątają. Kiedy zwierzę potrzebuje opieki lekarskiej, prowadzą je do lekarza. Lekarze weterynaryjni leczą zwierzęta i zajmują się nimi od strony medycznej. Dyżurni przyjmują i wydają zwierzęta. Stróż nocny odbiera telefony i zgłoszenia, przyjmuje zwierzęta i wykonuje prace porządkowe. Kierowca interwencyjny jeździ po zwierzęta. Pracownicy biurowi zajmują się częścią biurową, fakturami, zamówieniami, wykonywaniem zdjęć, sporządzaniem ogłoszeń, zestawień itp. Magazynier odbiera dary i wydaje zwierzętom jedzenie.

Dziękujemy za rozmowę.

Antonina Pająk

Mikołajki w naszej szkole

6 grudnia jest dniem szczególnie lubianym przez grzeczne dzieci. Na szczęście w naszej szkole wszyscy uczniowie zasłużyli w tym roku na prezenty.

Z okazji mikołajek zorganizowane zostały dwie wycieczki. Uczniowie klas I, II i III odwiedzili słynną kopalnię soli w Wieliczce (relacja z tego wyjazdu poniżej), zaś uczniowie klas IV, V, VI, VII, i VIII wyjechali do kina na film „Uwolnić Poly” (więcej na następnej stronie).

Oprócz tego w wielu klasach odbyło się tradycyjne przygotowywanie upominków dla wylosowanej osoby. Tego dnia po szkole krążyły mniejsze i większe przepięknie zapakowane prezenty, a na twarzach uczniów widać było podekscytowanie i wielką radość.

Antoni Chyrc

Wyjątkowy dzień w Wieliczce

W dniu 6 grudnia, mimo deszczowej pogody, humory dzieci dopisywały. Czeakała nas wycieczka do Wieliczki.

Kierowca autokaru zawiózł nas pod słynną kopalnię soli. Zjechaliśmy głęboko pod ziemię, aż na trzeci poziom kopalni. Szliśmy długim korytarzem, aż dotarliśmy do komnaty św. Kingi. Było bardzo zimno do momentu, kiedy atmosferę rozgrzał spodziewany gość. Był nim Święty Mikołaj, który obdarował uczniów drobnymi upominkami. Dodatkową atrakcją dla nas było rzucanie bryłką soli do drewnianej beczki. Po celnym rzucie zwycięzca mógł zabrać swój kawałek soli do domu.

Czas w podziemiach upłynął szybko i miło. Szczęśliwi wróciliśmy pod szkołę, gdzie czekali już na nas rodzice.

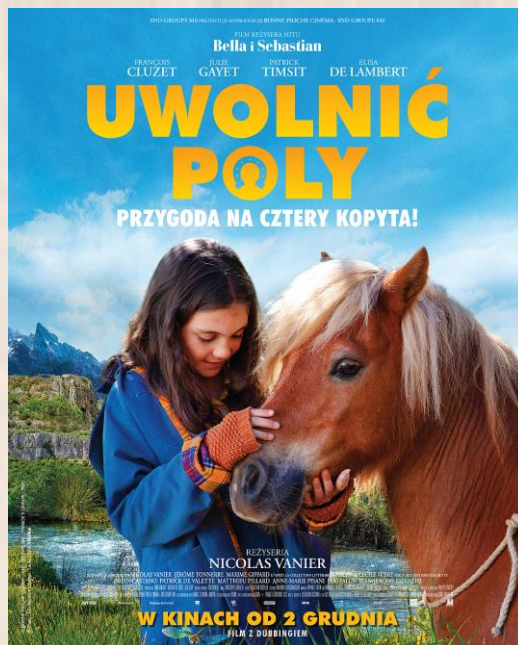

Zofia Socha

Uwolnić Poly

2 grudnia 2022 roku, z okazji zbliżających się mikołajek, uczniowie klas IV-VIII naszej szkoły udali się do kina Cinema City w Krakowie na film pt. „Uwolnić Poly”. Film w reżyserii Nicolasa Vaniera został zrealizowany na podstawie powieści francuskiej pisarki Cécile Aubry.

Akcja filmu toczy się w latach 60-tych we Francji i przedstawia historię dziewczynki o imieniu Cécile, która po rozwodzie rodziców przeprowadza się wraz z mamą do małego miasteczka. Nie jest to dla niej ani łatwe, ani przyjemne doświadczenie. Przygnębienie dziesięcioletki mija jednak, gdy poznaje cyrkowego kuczka o imieniu Poly. Dziewczynka, widząc okrutne traktowanie cyrkowych zwierząt, postanawia uwolnić kuczka i pomóc mu uciec.

Głównymi bohaterami ukazanej historii jest Cécile (w tej roli Elisa de Lambert), jej mama Louise (Julie Gayet), tajemniczy pan Victor (François Cluzet), młodociany pracownik cyrku – Pablo (Orlan Castano) oraz Brancalou (Patrick Timsit) – dyrektor cyrku.

Film opowiada o niezwykłej przyjaźni pomiędzy kuczkiem a dziesięcioletnią dziewczynką. Mówi też o cierpieniu, zarówno ludzi (Cécile niemogąca pogodzić się z nową sytuacją rodzinną, Louise poszukująca córki), jak i zwierząt (okrutnie traktowanych w cyrku). Opowieść o Poly skłania do przemyśleń na temat praw zwierząt. Niektóre sceny w filmie wywołują przygnębienie i wzruszenie. Są także momenty strachu i obawy. Na szczęście cała historia kończy się szczęśliwie.

Myślę, że jest to ciekawy film dla każdego, niezależnie od wieku. Szczególnie polecam go sympatykom zwierząt.

Anna Wąsik

Konkurs „Kocham Polskę”

14 grudnia 2022 r. w restauracji *Szafran* odbył się coroczny, gminny konkurs historyczny „Kocham Polskę”. Jest to konkurs poświęcony historii i kulturze naszej ojczyzny, od dziewięciu lat organizowany przez naszą szkołę. W tym roku wzięło w nim udział osiem czteroosobowych drużyn reprezentujących szkoły podstawowe z Rącznej, Liszek, Cholerzyna, Piekar, Mnikowa, Jeziorzan oraz Kaszowa.

W jury zasiadli: p. Jolanta Gancarz – historyk i były nauczyciel Szkoły nr 2 w Kaszowie, p. Joanna i Jarosław Szarkowie – autorzy książek historycznych oraz p. Małgorzata Kołodziejczyk – opiekun drużyny ze szkoły w Mnikowie. Naszą szkołę reprezentowała drużyna w składzie: Zofia Socha (kl. V), Zuzanna Majcherkiewicz (kl. V), Alicja Motyka (kl. IV) oraz Szymon Fajto (kl. VI).

Konkurs rozpoczął się o godzinie 9.00. Pierwsza konkurencja polegała na przedstawieniu i ukazaniu „Człowieka Roku 2022”. Następnie drużyny odpowiadały na zadawane pytania. Jedną osobą z drużyny losowała pytanie, następnie w ciągu 1 minuty należało zapisać na nie odpowiedź w notesie.

Trzecie zadanie wymagało ułożenia puzzli oraz odgadnięcia postaci, które się na nich znajdowały. Uczestnicy kon-

kursu musieli ponadto ułożyć sudoku z patronami roku 2022, a także wykonać ozdobę świąteczną z opłatków.

Po zakończeniu wszystkich konkurencji nastąpiła przerwa obiadowa, po której ogłoszono wyniki. Pierwsze miejsce zajęła drużyna ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Kaszowie, drugie miejsce przypadło szkole z Mnikowa, a trzecie miejsce wywalczyła szkoła z Piekar. Zwycięzcy otrzymali z rąk wójta gminy Liszki pamiątkowe dyplomy, puchary oraz nagrody rzeczowe.

Konkurs był bardzo udany i dobrze przygotowany. Wszyscy dobrze się bawili. Wymagał on ogromu wiedzy i solidnego przygotowania. Serdecznie gratulujemy naszej drużynie zdobycia pierwszego miejsca. Do zobaczenia w przyszłym roku...

Antonina Pająk

Wigilia sto lat temu

Zanim choinka stała się bożonarodzeniową tradycją, ludzie ozdabiali swoje izby snopami niewymłóconego zboża. Pierwsza choinka pojawiła się na dworach dopiero w XIX wieku. Wtedy dekorowano ją ozdobami ze słomy i bibuły, orzechami, jabłkami i pierniczkami.

Dzień Wigilii był zazwyczaj postny, aż do wieczornej kolacji. Często też się „suszyło”, czyli unikało picia napojów. Podczas kolacji na stoły podawano między innymi pierogi z grzybami, śledzie w oleju, a także zupę grzybową.

Wigilijny stół nakrywano obrusem, najczęściej białym, pod który wkładano

trochę siana. Zostawiano również jedno dodatkowe nakrycie dla zbłąkanego wędrowca. Ta tradycja zachowała się w Polsce do dzisiaj.

Anna Steczko

Pachnące choinki

Do wykonania tej ozdoby choinkowej potrzebujesz laski cynamonu, kolorowe wstążki, sznurek oraz klej.

Dwa fragmenty laski cynamonu, o mniej więcej tej samej długości, będą pniami choinki. Przyklej do nich pocięte wstążki. Pętelkę zrób ze sznurka. Tak wykonaną ozdobę powieś na choince.

Zuzanna Majcherkiewicz

Święta na świecie

Wszyscy wiemy, jak obchodzi się Boże Narodzenie w Polsce. W niektórych krajach wygląda to jednak całkiem inaczej, niż u nas. Oto kilka ciekawostek związanych z tym, jak obchodzi się święta w innych państwach i na różnych kontynentach.

W Australii święta, mimo iż obchodzone jak u nas w grudniu, przypadają na okres letnich wakacji. O śniegu można zapomnieć. Święta spędza się w gronie rodzinnym, a potrawy, ze względu na porę roku, spożywa się raczej na zimno. W drugi dzień świąt Australijczycy zazwyczaj wybierają się... na zakupy.

W Chinach, ze względu na niewielką liczbę chrześcijan, w większości miast święta nie są dniami wolnymi od pracy. Z okazji Bożego Narodzenia Chińczycy często obdarowują się jabłkami.

W Norwegii, oprócz 24, 25 i 26 grudnia, obchodzi się także dzień 23 grudnia, który jest nazywany „małą wigilią”. Tego dnia Norwedzy przygotowują się do świąt i ubierają choinkę.

Hiszpańskie dzieci zazwyczaj nie dostają prezentów w Wigilię czy Boże Narodzenie. Na upominki muszą czekać aż do 6 stycznia, kiedy to podarki wręczają im Trzej Królowie.

Włosi słyną ze wspaniałych ozdób świątecznych. Choinki, lampki, świecące aniołki – wszystko to jest tam mile widziane. We Włoszech nikt nie wyobraża sobie Bożego Narodzenia bez świątecznej szopki.

Adam Majcherkiewicz

Jak powstają płatki śniegu?

Śnieg powstaje z zamrożonej wody – to wiemy. Jednak sama woda nie wystarczy. Żeby powstał płatek śniegu, oprócz ujemnej temperatury potrzebne jest jeszcze zanieczyszczenie. Może być to np. pyłek.

Wszystkie płatki śniegu mają kształt sześcioramiennej gwiazdki. W dużym powiększeniu wyglądają bardzo ładnie. Nie ma dwóch takich samych śnieżynek na świecie.

Lena Płoskoń

Kto naprawdę przynosi prezenty?

Prawie wszystkie dzieci uwielbiają grudniowe święta. Nie trzeba chodzić do szkoły, świąteczny czas spędza się w gronie najbliższych, dom zostaje pięknie przyozdobiony i zwykle pachnie niesamowitymi smakołykami, a dzieci obdarowywane są prezentami. Kto tak naprawdę je przynosi?

W krajach anglosaskich dzieci wysyłają do Świętego Mikołaja listy z prośbami o prezenty. Listy te pali się w kominkach, dzięki czemu wraz z dymem szybko docierają do adresata. Święty Mikołaj zapoznaje się z nimi dokładnie, a 24 grudnia roznosi wszystkim upominki, wkładając je do zawieszonych nad kominkiem skarpet.

W Rosji rolę Świętego Mikołaja pełni Dziadek Mróz. Jest on starcem z długą, siwą brodą, który przynosi dzieciom bożonarodzeniowe podarunki. Pomaga mu w tym Śnieżynka. Dzieci rosyjskie otrzymują prezenty dopiero w noc sylwestrową.

W Danii prezenty rozdaje niski brodaty mężczyzna - Julemanden. Pomagają mu w tym elfy. Dzieci przygotowują dla nich pudding i mleko. Prezenty są zostawiane pod choinką. Odpakowywanie upominków odbywa się przy śpiewaniu świątecznych piosenek.

W Niemczech prezenty przynosi przerażająca Frau Berta. Ma ona ogromne stopy i wielki nochal. Lata na miotle. Do domów wlatuje przez komin i po cichu zakrada się do dziecięcych pokoi. Prezenty dla grzecznych dzieci układa na parapecie,

na schodach lub pod poduszką. Niegrzeczne dzieci straszy.

W Austrii Świętemu Mikołajowi pomagają rogate diabły nazywane Krampusami. To właśnie one noszą różgi. Święty Mikołaj otwiera mądrą księgę, w której ma zapisane wszystkie dobre i złe uczynki. Grzeczne dzieci otrzymują prezenty. Kto do grzecznych nie należał – musi odbyć poważną rozmowę z Krampusem.

A czy wiecie, kto przynosi prezenty polskim dzieciom? Takich postaci jest aż sześć! Oprócz Świętego Mikołaja, który jest znany prawie w całej Polsce, upominki dla dzieci, które nie rozrabiały, przynoszą:

- **Gwiazdor** – w Wielkopolsce i na Kaszubach
- **Aniołek** – w Małopolsce i na Podkarpaciu
- **Dzieciątko** – na Górnym Śląsku
- **Dziadek Mróz** – w niektórych regionach na wschodzie kraju
- **Gwiazdka** – w południowo-wschodniej Polsce

Adam Majcherkiewicz

Renifer

Renifer to zwierzę, które kojarzymy z saniami Świętego Mikołaja. A oto kilka faktów o tym zwierzęciu. Zaczniemy od początku.

- Renifery pochodzą z Rosji i są roślinożerne – zjadają trawy, mchy, liście krzewów, byliny i porosty, a zwłaszcza chrobotki i niektóre grzyby.

- Masa ciała renifera wynosi od 55 do 318 kg, a długość ciała od 150 do 230 cm. Renifery mają gęste owłosienie z długą grzywą na szyi. Sierść dobrze chroni je przed mrozem.

- Kolor futra zależy od podgatunku, rejonu występowania, płci i pory roku i obejmuje barwy od ciemnobrazowej po niemal białą.
- Renifery mają krótkie ogony.
- Renifery znane są z pokonywania ogromnych dystansów. W ciągu roku mogą przemierzać ponad 5000 km. Mogą osiągać prędkość 80 km/h.

KĄCIK PRZYRODNICZY

- Renifer jest przedstawicielem rodziny jeleniowatych. W Europie inaczej nazywany jest renem, a w Ameryce Północnej – karibu.
- Poroże noszą zarówno samce, jak i samice. U samców jest ono bardzo rozbudowane.

- Opisano 14 gatunków reniferów, z czego 2 już wymarły.
- Najbardziej znane w Europie są renifery lapońskie, a zwłaszcza: Kometek, Amorek, Błyskawiczny, Fircyk, Pyszałek, Tancerz, Złośnik, Profesorek i Rudolf Czerwononosy pochodzące z wiersza Clementa Moore'a z 1832 roku.

Zofia Socha

Radość dawania

Adam Majcherkiewicz

Mikołaj z krainy Lego

Pewnego razu w niewielkim miasteczku żył sobie chłopiec o imieniu Dawid, który miał chorych rodziców. Zbliżała się Wigilia, a w domu nic nie było jeszcze przygotowane. Chłopiec poszedł do swojego pokoju i zaczął się bawić klockami Lego.

W pewnej chwili Dawidowi wydało się, że jedna z figurek się rusza. Było to jednak na tyle nieprawdopodobne, że chłopiec uznał to za przywidzenie i wrócił do zabawy. Po chwili złudzenie się powtórzyło. Potem jeszcze raz i kolejny. Jego figurka ruszała się naprawdę! Figurka wstała i powiedziała:

– Chcesz zobaczyć świat klocków Lego?

– Tak – odpowiedział zdumiony chłopiec, zastanawiając się, jak to możliwe, że jego figurka mówi.

Figurka wytworzyła coś podobnego do portalu...

– Idziemy! – zawołała.

Sekundę później oczom chłopca ukazał się cały świat zbudowany z klocków Lego. Było tam dużo choinek, prezentów i lasek cukrowych. Figurka zaprowadziła Dawida do Świętego Mikołaja z Lego. Święty Mikołaj wstał i zapytał:

– Co chciałbyś dostać na gwiazdkę?

– Najbardziej chciałbym, żeby moi rodzice wyzdrowieli – odpowiedział chłopiec.

Święty Mikołaj przez chwilę zastanawiał się nad prośbą chłopca.

– No dobrze! – odpowiedział wreszcie, głaszcząc się po brodzie.

Pięć minut później chłopiec wrócił do domu. Zauważył, że jego rodzice czują się znacznie lepiej i już zaczęli ubierać choinkę.

Wieczorem pod świątecznym drzewkiem chłopiec zauważył jakiś prezent. Odpakował go i zobaczył swój wymarzony zestaw Lego i karteczkę: **„Dla Dawida od Świętego Mikołaja”**.

Zofia Socha

Zima do zabawy woła

Choć pokryty puchem świat,
mnie się wcale nie chce spać!

Łyżwy w rękę i na lód,
tam zabawy będzie w bród!

Może igloo dziś zbuduje
lub na nartach poszusuje?
Na sankach pojeżdżam sobie

i orzełka w śniegu zrobię.

Śnieżną bitwę później stoczę,
rękawiczki całe zmoczę.

Bałwan też przed oknem stanie,
to kolejne jest zadanie.

Ciesz się tym co dookoła!

Zima do zabawy woła!

Alicja Motyka

Wywiad z Mikołajkiem

Nie przepada za nauką, a za najfajniejsze w szkole uważa przerwy. Jak każdy mały chłopiec uwielbia grać w piłkę i bawić się w kowbojów. Z dziewięcioletnim uczniem francuskiej męskiej szkoły rozmawia Alicja Motyka.

Alicja Motyka: Dzień dobry, Mikołajku! Super, że mogę przeprowadzić z Tobą wywiad.

Mikołajek: Cześć! Dziękuję za zaproszenie i za miłe powitanie. Cieszę się, że dzieci będą mogły się o mnie więcej dowiedzieć.

A.M.: Dobrze! No to zaczynamy! Pierwsze pytanie. Co lubisz robić w wolnym czasie?

M.: Myślę, że każdy to wie. Lubię się bawić z kolegami w różne zabawy.

A.M.: A w co najbardziej lubisz się bawić?

M.: Hmm... Trudno mi się zdecydować... Chyba w kowbojów albo w piłkę nożną.

A.M.: Którego z nauczycieli lubisz najbardziej?

M.: Wszystkich. Tylko nie lubię, jak nam wlepią kary. Ale tak najbardziej, najbardziej to lubię naszą panią. Jest miła i ma dużo cierpliwości do nas (co naprawdę nie jest łatwe).

A.M.: Teraz pójdziemy daleko w przyszłość. Jak wyobrażasz sobie siebie w dorosłości? Kim chciałbyś zostać?

M.: Bogaczem. Będę miał dużo pieniędzy i wszyscy będą mi zazdrościć. Będę miał samolot i samochód, i dywan, na który będę mógł wylewać atrament i nikt nie będzie na mnie krzyczał.

A.M.: Czy dobrze dogadujesz się z kolegami z klasy i którego z nich najbardziej lubisz?

M.: Tak, dogadujemy się świetnie. Najbardziej lubię Alcesta. Wszyscy koledzy są fajni, ale Alcest jest moim najlepszym kolegą.

A.M.: A czy zdarza się Wam kłócić?

M.: Tak, kłócimy się często, a drobne nieporozumienia kończą się zwykle białką albo fangą w nos.

A.M.: A jak wyglądają Twoje relacje z rodzicami? Słyszałam, że zamierzałeś uciec z domu?

M.: Bardzo kocham swoich rodziców, ale nie lubię, gdy się na mnie gniewają i krzyczą.

A.M.: Czy zdarzyło ci się wagarować?

M.: Noo... Tak. Byłem raz z Alcestem na wagarach. Świetnieśmy się bawili. Większość czasu staliśmy pod daszkiem przy wystawie zegarmistrza, ponieważ lał okropny deszcz, a moja mama nie lubi, jak moknę. Nie mogliśmy się doczekać, gdy pójdziemy do szkoły i opowiemy kolegom, jak fajnie było na wagarach.

A.M.: Teraz ostatnie pytanie. Czy chciałbyś zmienić miejsce zamieszkania?

M.: Nie. Tu jest wspaniale. Bardzo lubię swoich kolegów. Czasem bawi się z nami mój tata (gdy nie kłóci się z sąsiadem). Nie chciałbym tego zmieniać, bo tęskniłbym za Alcestem, Kleofasem, Rufusem, Gotfrydem i naszą panią.

A.M.: Dziękuję! Świetnie mi się z Tobą rozmawiało.

Zuzanna Majcherkiewicz

Gwiazdkowy prosiaczek

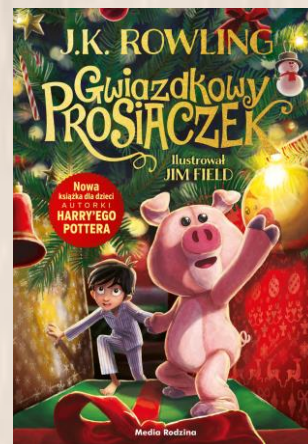
Głównymi bohaterami książki J.K. Rowling pt. „Gwiazdkowy prosiaczek” są chłopiec o imieniu Jack oraz jego ukochana przytulanka – pluszowy prosiaczek.

Jack doskonale wiedział, co lubi jego maskotka. Przyjaciele rozumieli się bez słów. Przeżyli razem wiele przygód i chociaż prosiaczek często się gdzieś zawieruszał, to chłopcu zawsze udawało się go w końcu odnaleźć. Pewnego grudniowego dnia stało się jednak coś strasznego. Prosiaczek zgubił się i choć szukano go bardzo długo, tym razem nie przyniosło to spodziewanego efektu. Jack zaczął zdawać sobie sprawę, że być może na zawsze już stracił swojego najlepszego przyjaciela. Niezwykle trudno było mu się z tym pogodzić.

Żeby ulżyć nieco w cierpieniu chłopca, rodzina postanowiła podarować Jackowi nowego prosiaczka, którego nazwano „gwiazdkowym prosiaczkiem”. Nowa przytulanka wyglądała tak samo jak poprzednia, ale przecież nie był to ten sam prosiaczek, chociaż wszyscy dookoła tak właśnie myśleli. Stara maskotka była niepowtarzalna i Jack kochał ją całym sercem. Nowego prosiaczka zaś znienawidził.

Na szczęście noc wigilijna jest cudowna i magiczna. Gwiazdkowy prosiaczek zabiera Jacka w podróż pełną przygód, aby odnaleźć starego przyjaciela chłopca. Co ich spotka po drodze? Czy poszukiwania zakończą się powodzeniem?

Książka bardzo mi się spodobała. Czasami jest zabawna, momentami smutna, ale przede wszystkim jest wzruszająca. Czyta się ją szybko, a ilustracje świetnie nawiązują do treści. „Gwiazdkowy prosiaczek” to niezwykle wciągająca opowieść o świątecznej tematyce.

Alicja Motyka

Mikołajek. Święta są strasznie fajne

– U nas na święta – powiedziałem – będzie Bunia, ciocia Donata i stryjek Eugeniusz.

– A u nas – powiedział Alcest – będzie biała kiełbasa i indyk.

Mikołajek to główny bohater napisanej przez René Gosciniego serii opowieści o chłopcu, który ma szalone przygody ze swoimi kolegami z klasy. Książka *Mikołajek. Święta są strasznie fajne* to kolejny tom zabawnych opowiadań o sympatycznym łobuzie i jego najbliższych. Tym razem książka utrzymana jest w świątecznym klimacie

Jeśli jesteście ciekawi, czy Mikołajek lubi zimę, co się wydarzyło, gdy pojechał z mamą na zakupy świąteczne, jak spędza się święta w jego domu i co słyhać u jego taty, który strasznie przytył – koniecznie sięgnijcie po tę książkę. Jest naprawdę ciekawa, zabawna i śmieszna. Rozbawi zarówno dzieci, jak i dorosłych. Poprawi nastrój tym, którzy mają zły humor. Idealna do czytania w święta!

Alicja Motyka

Wywiad z... panią Tatarą

Lubię: przyrodę, książki historyczne.

Nie lubię: lenistwa, głupoty.

Moje najlepsze wspomnienie z dzieciństwa, to: przedszkolne zabawy na Boże Narodzenie.

Kraj, który chciałabym odwiedzić, to: Norwegia.

Największą wartością dla mnie jest: życie, rodzina, miłość.

Cenię sobie ludzi, którzy: są ciekawi świata.

W szkole podstawowej myślałam, żeby zostać: nauczycielem.

Moją pasją jest: czytanie książek historycznych o początkach państwa polskiego.

Teżnię za: dzieciństwem, rodzicami.

Moja ulubiona bajka z dzieciństwa to: „Muminki”.

W wolnym czasie lubię: jeździć na rowerze.

W szkole podstawowej lubiłam przedmioty: chemia, historia.

Przedmioty, których nie lubiłam w szkole to: WF.

Boję się: strasznej wichury.

Żałuję: że nie wykorzystałam wszystkich moich talentów, w tym do nauki języków obcych.

Marzę o: podróżach do krajów egzotycznych, azjatyckich.

Wybrałam zawód nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej, ponieważ: w mojej rodzinie jest bardzo wielu nauczycieli różnych specjalności. Moja ukochana babcia była nauczycielką.

W swojej pracy najbardziej lubię: obserwować rozwój uczniów, naukową atmosferę na lekcji.

Za swój największy sukces uważam: sukcesy swoich uczniów, brak konfliktów na linii: uczeń – rodzic – nauczyciel.

Najbardziej dumna jestem z: osiągnięć uczniów.

Największą radość sprawiają mi: robienie prezentów dla innych.

Gdybym miała czarodziejską różdżkę: obdarzyłabym wszystkich tym, o czym marzę.

Rubryka matematyka

Jak ułożyć w dziesięciu łózkach jedenastu chłopców w taki sposób, żeby każdy spał oddzielnie?

Oto rozwiązanie: w pierwszym łóżku kładziemy tymczasowo dwóch chłopców, w drugim – trzeciego, w trzecim – czwartego, w czwartym – piątego, w piątym – szóstego, w szóstym –

siódmego, w siódmym – ósmego, w ósmym – dziewiątego, w dziewiątym – dziesiątego. Dziesiąte łóżko pozostaje na razie niezajęte, przenosimy więc do niego jedenastego chłopca, który tymczasowo leżał w pierwszym łóżku. I oto każdy z 11 chłopców śpi oddzielnie. Nieprawdaż?

STREFA ROZRYWKI

Tata pyta Jasia:

- Dlaczego napisałeś w liście do Świętego Mikołaja, że chcesz dostać dwa komplety kolejki elektrycznej?
- Bo chcę się bawić też wtedy, kiedy ty jesteś w domu.

Sąsiadka puka do drzwi sąsiadki i pyta:

- Mogłabyś mi pożyczyć soli?
- Nie.
- A cukru?
- Nie.
- A może chociaż mąki?
- Nie.
- A czy w ogóle jest coś, co mogłabyś mi pożyczyć?
- Tak. Mogę ci pożyczyć wesołych świąt!!

Jasio pyta Tatę:

- Ile kilometrów jest z Krakowa do Warszawy?
- Dwieście dziewięćdziesiąt.
- A z powrotem?
- Tyle samo.
- Niemożliwe! Przecież między gwiazdką a Nowym Rokiem jest tylko jeden tydzień, a między Nowym Rokiem a gwiazdką prawie cały rok!

Przed świętami św. Mikołaj rozdaje prezenty na ulicy. Jasio po otrzymaniu jednego z nich mówi:

- Święty Mikołaju, dziękuję ci za prezent.
- Głupstwo – odpowiada święty Mikołaj. – Nie masz mi za co dziękować.
- Wiem, ale mama mi kazała.

- Co robi matematyk w święta?
- Zadania z gwiazdką.

- Słyszałem w radiu, że jutro ma być dwa razy zimniej niż dzisiaj.
- Nie mogę się już doczekać, co z tego wyniknie. Dziś jest 0 stopni...

- Kochanie, chodź zobacz co jest pod choinką!
Podekscytowana żona przybiega schyla się, szuka, rozgląda się za prezentem, ale nic nie znajduje, w końcu pyta męża:

- No co tam dla mnie masz?

Na to mąż wstaje, schyla się, pokazuje palcem pod choinką i mówi:

- Patrz ile tam jest kurzu...

- Słuchaj, czy wiesz, że w tym roku Sylwester wypada w piątek?
- Boże, oby tylko nie trzynastego!

Na siłowni spotyka się dwóch kolegów.

- Siema, kolego. Co robisz w Sylwestra?
- Biceps i klatę.

Mojej rodzinie, klasie IV, naszej wychowawczyni oraz całej redakcji Andegawenki życzę wesółych, radosnych Świąt Bożego Narodzenia, spędzonych w gronie rodzinnym.
Alicja (kl. IV)

Życzę Wesółych Świąt moim koleżankom z redakcji i z klasy.
Antosia (kl. V)

Życzę Wesółych Świąt moim koleżankom z zespołu redakcyjnego.
Zuzia (kl. V)

Pani Dominice i wszystkim podopiecznym Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt w Krakowie życzymy dużo radości i wszystkiego najlepszego w nowym roku.
Redakcja

Życzę wszystkim dobrych ocen, zdrowia, szczęścia i mile spędzonych świąt.
Zosia (kl. V)

Życzę dużo szczęścia i pieniędzy
Milence z klasy VII.
Ania (kl. VII)

Pozdrawiam Adusię i Zosię z klasy V.
Wiki

Uczniom klasy III życzę dużo radości, zdrowia, szczęścia, dobrych ocen i fajnych kolegów i koleżanek.
Adam (kl. III)

Dla Pani Anny Kaszuby: jest Pani cudowną wychowawczynią, niech Pani się zdarzą same dobre rzeczy, niech święta będą udane, niech w życiu się Pani układa i niech będą dobre następne dzieci po nas.
Igor (kl. IV)

Drodzy Czytelnicy!

Z okazji świąt Bożego Narodzenia życzymy Wam cudownych chwil spędzonych w ciepłej, rodzinnej atmosferze. Niech nowy rok przyniesie Wam miłość, nadzieję i zyczliwość bliźniego oraz pozwoli spełnić wszystkie marzenia.
Do zobaczenia w nowym roku 2023!

Redakcja

Pozdrawiam siostrę Annę Wąsik z klasy VII.
Mateusz Wąsik

Pozdrawiam Martynę z klasy V.
Tosia Poręba

Do zobaczenia w nowym roku!

